

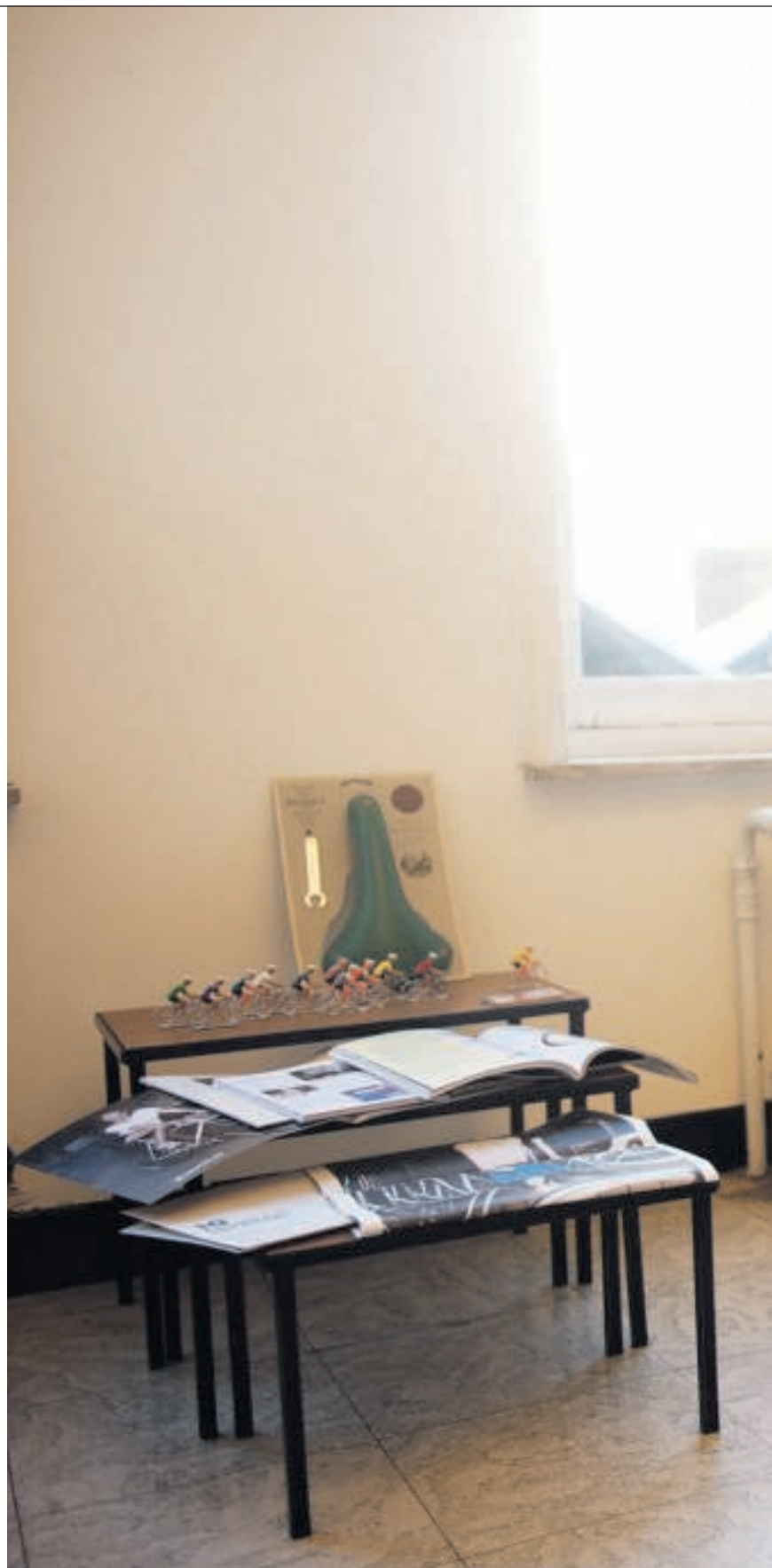
Smaak

REPORTAGE REVIVAL VAN HET STALEN FIETSFRAEM

Vergeet aluminium en carbon. Twee nazaten van Vlaamse wielrenners en fietsenmakers zetten de traditie van hun grootvaders voort en bouwen weer fietsen volgens aloude technieken. Van staal.

Door **Leen Vervaeke** Foto's **An-Sofie Kesteleyn**

Stalen ros

Boven en links: fietsen in de winkel van Marniek Kint en Lien Baguet in Kortrijk.

Wil je Diel Vaneenooghe of Marniek Kint boos maken, dan moet je zeggen dat stalen fietsen toch wat zwaar zijn. 'Niet waar', zal de eerste reageren, en je meetronen naar zijn Jaegher Ascender: geavanceerd topstaal, 0,45 millimeter wanddikte, lichter dan carbon. 'Doet er ook niet toe', zal de tweede zeggen. 'Voor een profrenner maakt 500 gram misschien wat uit, maar niet voor een wielertoerist met een buikje.'

Vaneenooghe en Kint zijn de Vlaamse voorvechters van de stalen fiets, die sinds een paar jaar terug is van weggeweest. Twee dertigers, allebei geboren in een geslacht van wielrenners

en fietsenmakers, in het diepe West-Vlaanderen, op nauwelijks 30 kilometer van elkaar. Ze kregen de liefde voor het staal met de paplepel ingegeven, maar zagen het vakmanschap langzaam verloren gaan.

Zo'n twee jaar geleden lanceerden ze ieder een nieuw fietsontwerp. Een poging om de familietraditie, het vakmanschap en vooral het staal nieuw leven in te blazen. Vaneenooghe kwam met Jaegher, een merk van stalen racefietsen, en Kint lanceerde Marcel Kint, een serie stalen *singlespeeds*. In korte tijd groeiden ze uit tot de fine fleur van de Vlaamse fietswereld.

In een opvallend rijtjeshuis in Kortrijk ontvangen Marniek Kint en zijn vrouw Lien Baguet hun klanten als gasten. De houtkachel brandt, de koffie

staat op tafel en rondom staan sierlijke fietsen. Een stoere doortrapper in zwarte hamerslag, een verchroomd exemplaar met goudkleurige stuurpen, een duomatic in sober zandwit met - vrouwelijk detail - een fuchsia remkabeltje.

Ooit was dit het huis van grootvader Marcel Kint, befaamd wielrenner in de jaren dertig en veertig. In 1938 won hij het wereldkampioenschap op de weg in Valkenburg, en mocht hij zijn eigen fiets ontwerpen, een hele eer in die tijd. In 1950 begon hij een fietswinkel met aanpalende kroeg: café 'Valkenburg'. De winkel groeide uit tot groothandel en ging over van vader op zoon.

Marniek Kint groeide op tussen de stalen fietsframes, fietsonderdelen en lasbranders. 'Terwijl mijn vriendjes gingen voetballen of naar de jeugd-

beweging gingen, mochten mijn broer en ik helpen met vader en moeder. Koperstukjes snijden, gaatjes boren. De werkplaats was onze speeltuin.'

Maar in de jaren negentig werden de stalen fietsframes verdrongen door aluminium, carbon en titanium. De nieuwe materialen waren lichter, sterker, moderner; het oude staal had afgedaan. Maar die nieuwe fietsframes kwamen van de band gerold, *made in China*. Het maatwerk en de fijne afwerking verdwenen.

Pas na de dood van grootvader Marcel, bij het opruimen van de werkplaats, herontdekte Marniek Kint het vakmanschap: metalen kopmerken (de merksnaamplaatjes die vroeger voor op de fiets zaten), met de hand vervaardigde koppelstukken (om

framebuizen te verbinden), oude fietsframes naar grootvaders ontwerp. 'We vonden echte schatten. Een koppelstuk dat in de jaren zestig in Frankrijk is gemaakt, is niet te vergelijken met een nieuw uit Slowakije of India.'

Kint en Baguet besloten de traditie in ere te herstellen, met het fietsmerk Marcel Kint. Stalen *singlespeeds* met de geometrie van het oude racefietsframe van grootvader, op maat gemaakt, in gepersonaliseerde kleuren, en met zo veel mogelijk authentieke onderdelen. 'Dit zijn niet zomaar retrofietsen, maar échte dingen', zegt Baguet. 'Die fietsen zijn een stukje van ons.'

'In zekere zin keren we terug naar vroeger', zegt Kint. 'Toen had de fietsenmaker maar twee modellen: een herenfiets en een damesfiets. Maar die werden wel helemaal op maat gemaakt.'

Fixie wereldwijd

De revival van het stalen frame is geen louter Vlaamse aangelegenheid. Overal ter wereld worden oude, stalen, racefietsen omgebouwd tot hippe stadsfietsen. Voor de stoersten onder ons zijn dat ouderwetse doortrappers zonder versnelling, spatborden en rem, afgeleide van de vehikels zoals ooit geïntroduceerd door fietskoeriers (zo-

geheten fixies). Wielen, banden, fietsketting, zadel en stuurlinten zijn in een en dezelfde kleur verkrijgbaar om een zo persoonlijk mogelijke fiets te kunnen maken. De bedragen die aan accessoires worden uitgegeven, maken de geldbesparing door het hergebruik van een oud frame met gemak ongedaan.

Marcel Kint

FIETSEN MET EEN STAMBOOM

De bedenkers van Jaegher en Marcel Kint hebben hun stamboom mee, en zijn daar maar wat trots op. Prominent in beide winkels: een portretfoto van hun roemruchte (over)grootvaders, in vooroorlogs wielertenuue. Marcel Kint – bijnaam De Zwarte Arend – won honderden koersen. In 1938 werd hij wereldkampioen, en door de Tweede Wereldoorlog was hij meteen ook de langst regerende wereldkampioen. In zijn geboortedorp wordt hij geëerd met een jaarlijkse wielervedstrijd: de Grote Prijs Marcel Kint.

Odiel Vaneenooghe kende minder succes. Hij won enkele etappes in de Ronde van België, maar kreeg ernstige, uiteindelijk zelfs fatale hartproblemen. Dat bleef generaties lang nazinderen, tot achterkleinzoon Diel zich weer aan het profrennen waagde.

Odiel Vaneenooghe

Nu gaan de klanten naar een fietswinkel en een half uur later komen ze al met een fiets buiten. Bij ons duurt het zes weken, maar je kunt alles zelf bepalen. We bespreken alles met de klant.'

En ja, dat levert fietsen op die iets zwaarder zijn dan een lichtgewicht carbonfiets. De *singlespeeds* van Marcel Kint worden vooral als stadsfiets gebruikt. 'Maar je rijdt er in de Ronde van Vlaanderen evengoed een berg mee op', zegt Kint. 'Trouwens, het snelheidsrecord in Parijs-Roubaix stond jarenlang op naam van mijn grootvader, ook toen er al aluminiumfietsen waren.'

'Zwaar?', herhaalt Diel Vaneenooghe in zijn fietswinkel in Ruislede, zo'n 30 kilometer noordelijker. Hij klinkt geërgerd. 'Ons topmodel is lichter dan carbon. Wij gebruiken al lang niet

meer de stalen buizen van vroeger. Kijk naar deze buis van Columbus XCr-steel: dat wordt gemaakt in een laboratorium en zelfs gebruikt in de ruimtevaart.'

Het verhaal van Diel Vaneenooghe loopt opvallend gelijk met dat van Marniek Kint. Overgrootvader Odiel Vaneenooghe was profrenner in de jaren dertig, beleefde zijn laatste triomfen tijdens de Ronde van België van 1932, en opende daarna een fietswinkel-annex-café in Ruislede. 'Bier tappen en fietsframes maken', aldus zijn achterkleinzoon. 'Veel Belgischer krijg je het niet.'

De volgende generaties Vaneenooghe zetten de fietshandel voort. Ze lasten stalen fietsframes voor andere fietsmerken, tot die – de geschiedenis herhaalt zich – overgingen op alumi-

nium en carbon, of hun stalen frames in lagelonenlanden lieten maken. De Vaneenooghes weken noodgedwongen uit naar metalen balustrades en verlichtingsarmaturen.

Maar achterkleinzoon Diel, zelf ooit succesvol bij de junioren en de beloften, hield koppig vast aan stalen fietsen. 'Niet omwille van de nostalgie', zegt hij. 'Maar staal voelt gewoon beter. Het vangt de schokken op, terwijl carbon iedere trilling tot in de botten doorgeeft.' Hij richtte zijn eigen fietsmerk op: Jaegher, genoemd naar Chuck Yeager, de eerste gevechtspiloot die door de geluidsbarrière ging.

Grijpen de *singlespeeds* van Marcel Kint terug naar vroeger, de racefietsen van Jaegher doen net het omgekeerde. Geen oude buizen of koppelstukken,

maar alleen de allernieuwste staalvarianten. Geen nostalgisch retro-design, maar sobere en tijdloze kleuren. Vaneenooghe: 'De klant mag kiezen, maar als ik het niet mooi vind, dan doe ik het niet. Een roze fiets met gele letters, dat kun je vergeten.'

Waar Vaneenooghe wel naar terugkeert, is naar het vroegere maatwerk en het vakmanschap. De jonge Diel Vaneenooghe en zijn vader Luc frezen en lassen de frames allemaal zelf. Op maat en met de hand, een precisiewerkje waar minstens tien uur werk in kruipt en dat niet veel anderen hen na-doen. Ook de sierlijke inkepingen in de koppelstukken maken ze zelf.

Uit de hele wereld komen wielertoe-risten nu naar Ruislede, voor een stalen snelheidsduivel. 'Het begint door te dringen dat staal helemaal niet

zwaar hoeft te zijn', zegt Vaneenooghe. 'En het is ook beter voor het milieu. Een carbonframe kun je na een valpartij weggooien, terwijl je staal altijd kunt herstellen.' Op de fietsframes van Jaegher zit een levenslange garantie.

Het succes van de twee Vlaamse stalenfietsmerken is niet onopgemerkt gebleven. 'De fietsmerken waarvoor we vroeger stalen frames lasten, komen nu terug', zegt Vaneenooghe. 'Ze zien dat het in de lift zit en ze willen dat ook. Maar nu wil ik niet meer. Dat gaat niet. Zo ben ik nu eenmaal.'

Marcel Kint *singlespeeds*, vanaf 879 euro (tot 1.665 euro); marcelkint.be. Jaegher racefietsen, vanaf 3.500 euro (tot 13.000 euro); jaegher.com.